

1. Назив предмета: **РУСКИ ЈЕЗИК 2**

2. Трајање предмета: (једносеместрални/двосеместрални)

3. Да ли је предмет изборни или обавезни: обавезни

4. Семестар у ком се предмет слуша: 2.

5. Број бодова који студент остварује положеним предметом: 3

6. Време одржавања предавања: петком од 13.15 до 14.45

7. Место одржавања предавања: слушаоница 35

8. Циљ предмета: Усвајање фонетског система савременог руског књижевног језика (практично и теоријски). Усвајање (практично и теоријско) граматичког система савременог руског књижевног језика (врсте речи, граматичке категорије, деклинације, конјугација)

9. Садржај предмета: Морфологија променљивих врста речи. Придеви. Заменице. Бројеви. Предикативи. Прилози. Помоћне врсте речи. Предлози. Везници. Речце. Узвици. Алтернације сугласничких гласова. Асимилација и дисимилација. Диереза. Дуги сугласнички гласови. Фонетска реч. Речи с ослабљеним акцентом. Артикулациони и акустички аспект фонетских описа. Руска артикулациона база. Интонациони систем руског језика. Лингвистичка фонетика (фонологија). Појам фонеме. Фонолошке идеје И. А. Бодуен де Куртене, Фонолошка теорија *Прашког лингвистичког кружока* (појам архифонеме, дистинктивне, интегралне и фонетске особине), фонолошка теорија *Московске фонолошке школе* (појам хиперфонеме, сигнификативно и перцептивно јаких и слабих позиција), фонолошка теорија *Петроградске фонолошке школе*.

10. План часова:

- 1) Придеви. Придеви према типу промена. Подела придева према значењу и облику. Алтернације сугласничких гласова по месту и начину творбе. Диереза. Трочлане и четворчлане сугласничке групе.
- 2) Описни придеви. Кратки и дуги придевски облици Степени поређења. Дисимилација.
- 3) Односни придеви. Присвојни придеви. Односно-присвојни придеви. Дуги сугласнички гласови.
- 4) Заменице. Личне заменице. Повратне заменице. Присвојне заменице. Показне заменице. Глас [а] у наставцима и обличким суфиксима. Алтернација гласа [и] с гласом [ы].
- 5) Опште заменице. Упитне заменице. Односне заменице. Одричне заменице. Неодређене заменице. Фонетска реч. Речи с ослабљеним акцентима. Побочни акценат.

- 6) Бројеви. Подела бројева према значењу. Основни бројеви. Основни бројеви прве групе. Основни бројеви друге групе. Дистрибутивна употреба основних бројева. Артикулациони аспект фонетских описа. Руска артикулациона база
- 7) Редни бројеви. Збирни бројеви. Разломачки бројеви. Акустички аспект фонетских описа.
- 8) Мултипликативни бројеви. Амплификативни бројеви. Социјативни бројеви. Текстуални бројеви. Интонациони систем руског језика. Фонетска синтагма, сегментација, интонациона конструкција.
- 9) Предикативи. Лингвистичка фонетика (фонологија). Функција фонетских јединица. Принцип обједињавања гласова.
- 10) Прилози. Појам фонеме. И. А. Бодуен де Куртене. Прашки лингвистички кружок (дистинктивне, интегралне и фонетске особине фонема).
- 11) Предлози. Издвајање фонема у језику (Н. А. Трубецки). Класификација опозиција Трубецког.
- 12) Везници. Московска фонолошка школа. Појам алтернације. Позиционе и непозиционе алтернације.
- 13) Речце. Различити гласови – иста фонема. Различите фонеме – исти гласови. Неутрализација фонема.
- 14) Узвици. Фонолошке позиције (јаке и слабе сигнификативне и перцептивне).
- 15) Изражавање граматичких и лексичких значења. Морфемски критеријум. Хиперфонема.

11. *Оцењивање*: писмени испит (50 бодова носи фонетика, 50 бодова граматика)

12. *Испитна питања*:

Придеви. Придеви према типу промена. Подела придева према значењу и облику.

Описни придеви. Кратки и дуги придевски облици Степени поређења.

Односни придеви. Присвојни придеви. Односно-присвојни придеви.

Заменице. Личне заменице. Повратне заменице. Присвојне заменице. Показне заменице.

Опште заменице. Упитне заменице. Односне заменице. Одричне заменице.

Неодређене заменице.

Бројеви. Подела бројева према значењу. Основни бројеви. Основни бројеви прве групе. Основни бројеви друге групе. Дистрибутивна употреба основних бројева.

Редни бројеви. Збирни бројеви. Разломачки бројеви.

Мултипликативни бројеви. Амплификативни бројеви. Социјативни бројеви.

Текстуални бројеви.

Предикативи.

Прилози.

Предлози.

Везници.

Речце.

Узвици.

Изражавање граматичких и лексичких значења.

Алтернације сугласничких гласова по месту и начину творбе. Диереза. Трочлане и четворочлане сугласничке групе.

Дисимилација.

Дуги сугласнички гласови.

Глас [а] у наставцима и обличким суфиксима. Алтернација гласа [и] с гласом [ы].

Фонетска реч. Речи с ослабљеним акцентима. Побочни акценат.

Артикулациони аспект фонетских описа. Руска артикулациона база

Акустички аспект фонетских описа.

Интонациони систем руског језика. Фонетска синтагма, сегментација, интонациона конструкција.

Лингвистичка фонетика (фонологија). Функција фонетских јединица. Принцип обједињавања гласова.

Појам фонеме. И. А. Бодуен де Куртене. Прашки лингвистички кружок (дистинктивне, интегралне и фонетске особине фонема).

Издвајање фонема у језику (Н. А. Трубецки). Класификација опозиција Трубецког.

Московска фонолошка школа. Појам алтернације. Позиционе и непозиционе алтернације.

Неутрализација фонема.

Фонолошке позиције (јаке и слабе сигнификативне и перцептивне).

Морфемски критеријум. Хиперфонема.

13. *Списак обавезне литературе:*

П. Пипер, *Граматика руског језика у поређењу са српском*. – Београд: Завет, 2012.

А. Терзић, *Фонетика руског језика*. – Београд, Славистичко друштво Србије, 2003.

14. *Списак препоручене литературе:*

Р. Маројевић, *Gramatika ruskog jezika*. – Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2002. (bilo koje izdanje)

Князев С. В., Пожарицкая С. К., *Современный русский литературный язык. Фонетика, графика, орфография, орфоэпия*. – Москва, Академический проект, 2011.